

## ARTA LEMNULUI ÎN PLASTICA LUI OVIDIU MAITEC

Alina-Cristina Cristea<sup>1</sup>  
alinutza.2208@yahoo.com

**Keywords:** *sculpture, wood, Ovidiu Maitec, artistic work.*

**Summary:** *The article deals with the presentation of a well-known personality belonging to the Romanian contemporary sculpture, Ovidiu Maitec. The artist is recognised in our country as well as internationally. He can be considered as one of the greatest creators of volumes of the entire sculpture, beyond any epic of the form, where the surface is not let out of control or treated like a subsidiary reality. His creations can be seen in the collection of the Art Museum "Casa Simian" through his work "Poarta". The creation was made with less plastic means, which makes it become a true symbol.*

Lemnul este un material prin excelență primordial, ce se află aproape pretutindeni, și a constituit secole de-a rândul principala materie a omului, fiind folosit la construcțiile gospodărești sau la fabricarea uneltelor, obiectelor, ustensilelor casnice sau a mobilierului.

Relația dintre lemn și arbore este echivalentă cu cea dintre esență și apartenență, cel dintâi fiind ceea ce principiul este pentru o realitate manifestată sau ceea ce constituie *natura* unui lucru în raport cu *lucrul* în care ea este încorporată<sup>2</sup>.

În literatura populară românească, învățătura lemnului cunoaște o mare varietate de valori spirituale, lemnul nefiind altceva decât carnea arborelui. Ca material fizic, reprezintă expresia sensibilă a materiei plastice universale.

În preocuparea de a modifica forma, dimensiunile, constituția sau aspectul lemnului, meșterul popular a pus știință, talent și simț artistic, făcându-i pe specialiști să vorbească despre civilizația și arta românească a lemnului. De la Brâncuși și până azi, povestea lemnului continuă și va continua să fie spusă, fiind reluată și transfigurată, transformându-și înfățișarea, dar nu și esența. Lemnul constituie o colectivitate unitară de experiențe transmise genetic, de atestări ale intenției creatoare și ale scopului ultim, de confesiuni despre relația dintre material, cioplitor, uneltele sale și Dumnezeu.

Spre contemporaneitate, la povestea lemnului se mai adaugă un capitol: cel al schimbării materialului însuflețit la o funcție prin excelență estetică, cea pe care înfăptuitorii tradiționali de obiecte din lemn n-o conștientizau pentru că nu aveau nevoie de o asemenea finalitate autonomă<sup>3</sup>.

Ovidiu Maitec se apropie cel mai mult de tipul de transformare pe care a înfăptuit-o Brâncuși asupra formelor obiectelor tradiționale.

---

<sup>1</sup>Alina-Cristina Cristea, muzeograf, Muzeul Județean „Aurelian Sacerdoțeanu” Vâlcea.

<sup>2</sup>Nancu 2000, p. 120.

<sup>3</sup>Barcan 2000, p. 92.

Îl putem considera ca fiind unul dintre cei mai însemnați înfăptuitori de sculpturi de mari dimensiuni. Intră în categoria artiștilor talentați, cu calități deosebite, care au adus contribuții valoroase asupra artei românești.

Maitec s-a născut la 13 decembrie 1925 la Arad<sup>4</sup>, fiind posesorul unei culturi arhaice, esențializate, stilizate, pline de caracter<sup>5</sup>. A absolvit Institutul de Arte Plastice "Nicolae Grigorescu" din București, promoția 1956, avându-l ca profesor pe cunoscutul Cornel Medrea<sup>6</sup>.

Între anii 1950-1956 a fost asistent la Catedra de anatomie artistică a Institutului de Arte Plastice "Nicolae Grigorescu" din București. A fost asistent universitar, profesor la Școala Medie de Artă din București, membru corespondent al Academiei Române<sup>7</sup>, precum și membru U.A.P.<sup>8</sup>. A avut numeroase și importante expoziții personale naționale și internaționale, operele sale regăsindu-se atât în muzee și galerii din țară, cât și din străinătate: Paris-Colecția Fondului Național de Artă Contemporană, Londra-Tate Gallery, Sydney, Mannheim, Florida etc.<sup>9</sup>.

Maitec avea admirabila proșpețime de a-și reformula viziunea și de a-și regândi instrumentarul, rămânând credincios creativității sale adânci și nu unui repertoriu morfologic gata făcut<sup>10</sup>.

A fost un om vizionar, care a știut să asculte și să analizeze tot ceea ce umanitatea i-a pus la dispoziție, reușind să facă o sinteză extrem de personală între ceea ce a văzut și *bagajul pe care îl purta cu sine*.

Lucrările lui Maitec se integrează în tiparele ce trimit la viziunea originară a folclorului nostru, sursă inepuizabilă de inspirație pentru marele nostru Brâncuși. Ele capătă o altă formă de semnificație alegorică din însăși reprezentarea lor formală, cu conținut de sine stătător.

Atât prin procedeele tradiționale, cât și prin metodele proprii artei moderne, lemnul modificat de artist nu pare a rămâne fără ființă, fără energia și farmecul lui spiritual. La Maitec, lemnul își menține fermitatea.

Sculptorul arădean și-a urmat cu tenacitate propriul drum spre o artă din ce în ce mai purificată, mai ascetică, devenind un sincer confindent al lemnului<sup>11</sup>. Ovidiu Maitec a fost sculptorul care a schimbat înfățișarea lemnului. Masivitatea lucrărilor sale, aspectul lor de formă solidă și impenetrabilă sunt atenuate prin perforările circulare, procedeu folosit de sculptor<sup>12</sup>.

---

<sup>4</sup>Deac 2008, p. 228.

<sup>5</sup>Malamen 2010, p. 2.

<sup>6</sup>Mariș 2007, p. 151.

<sup>7</sup>\*\*\* 1998, p. 84.

<sup>8</sup>Barbosa 1976, p. 297.

<sup>9</sup><http://www.hotnews.ro/stiri-arhiva-1104547-sculptorul-ovidiu-maitec-stins-din-viata-paris.htm>

<sup>10</sup>Pleșu 1984.

<sup>11</sup>Barcan 2000, p. 95.

<sup>12</sup>*Ibidem*, p. 96.

Ovidiu Maitec este prezent în colecțiile Muzeului de Artă *Casa Simian* cu lucrarea *Poarta*, reprezentativă pentru creația sculptorului român. Realizată cu o *economie de mijloace plastice*, ea creează o impresie de monumentalitate, în care artistul își articulează elementele în planuri diferite.

*Poarta*<sup>13</sup>, realizată cu o economie de mijloace plastice, tinde să devină un adevărat simbol, forma sa afirmându-se ca o prezență spirituală. Ea simbolizează locul de trecere dintre două stări, dintre două lumi, dintre cunoscut și necunoscut, dintre lumină și întuneric, dintre bogăție și sărăcie. Se deschide spre un mister, dar are și o valoare dinamică, psihologică, căci nu marchează doar un prag, ci îl invită pe om să îl și treacă. Poarta este o invitație și la călătorie spre un alt tarâm. Trecerea prin poartă este cel mai adesea, în sens simbolic, o trecere de la profan la sacru<sup>14</sup>. Artistul a fost sensibil la potențialul vital al materiei din care a modelat forma, respectiv lemnul, apropiindu-se de o viziune originară meșteșugurilor țărănești tradiționale.

Lucrarea are o geometrie variabilă datorită axului central realizat din metal, care o poate face să fie modificată ca formă. Tocmai acest element trimite cu gândul la poartă, la porțile grele, masive, întâlnite în arhitectura populară. Poarta este locul pe unde se realizează comunicarea între grupul restrâns al familiei și lumea străină de dincolo, între ceea ce este favorabil sau, în tot cazul, bine intenționat la adresa casei și ceea ce este nesigur ori chiar dușman. În interiorul cercului se află tot avutul, tot norocul. De dincolo de el, din exterior, pândesc toate năpastele. Pe acest mic interval de comunicare al cercului, ocupat de porți, pot intra, dacă se veghează cu grijă, numai cele bune<sup>15</sup>. Poarta este asociată zborului, iar canaturile ei se aseamănă cu niște aripi.

Porțile lui Maitec lasă neschimbată schița structurii, forma de origine a porților țărănești. Ele păstrează, mai degrabă, puterea obiectului de delimitare a traversării dintr-un spațiu în altul. Motivul porții se îmbină mai întâi cu cel al stâlpului, apoi cu cel al păsării și al zborului. Principiul repetiției, ca și cel al simetriei, sunt respectate cu sfințenie de artist<sup>16</sup>.

Prin cioplirea aproape mângâiată a lemnului, Ovidiu Maitec redă căldura și blândețea unui material cald, stăpânit de energii tehnice cu nervuri și vârtejuri misterioase. Opera consacratului sculptor, care s-a stins din viață la Paris în data de 18 martie 2007<sup>17</sup>, se va păstra în istoria artelor plastice ca o etapă ce a unit experiențele străvechi ale civilizației lemnului cu concepția modernă. A fost un maestru ales, un creator iscusit al lemnului, un sculptor tainic, care a dat o altă față obiectului și a impus un stil în arta plastică contemporană<sup>18</sup>, un stil de neconfundat.

---

<sup>13</sup>Nr. inv. 782; Dimensiuni L: 130 cm, LA: 60,5 cm, G: 29 cm.

<sup>14</sup>Chevalier, Gheerbant 1995, p. 113.

<sup>15</sup>Caraman 2006.

<sup>16</sup>Barcan 2000, p. 96.

<sup>17</sup>Duschka 2007.

<sup>18</sup>Mariș 2007.

*Lemnele* sale, asemenea instrumentelor arhaice, au cântat și mai cântă, încă, o muzică semnând cu un duh al memoriei, într-un ritm și o vrajă în care teluricul și cosmicul surprind prin puritatea construcției<sup>19</sup>. Maitec, repertoriza doar acele forme ce erau egal distribuite în cele două orizonturi a căror stabilitate desemna consecința anulărilor reciproce<sup>20</sup>.

### Abrevieri și bibliografie

Ianus		Ianus. Publicație a programului „Tradiție și Postmodernitate”. Fundația Har. București.
Luceafărul de dimineață		Luceafărul de dimineață. Revistă a Uniunii Scriitorilor din România. București.
Memoria		Memoria. Revista gândirii arestate. București.
Revista secolul XX		Revista secolul XX. Uniunea Scriitorilor din RSR. București.
România Literară		România Literară. București.
Transilvania		Centrul cultural interetnic Transilvania. Sibiu
Ziua		Ziua. București.
***	1998	Album, Ovidiu Maitec. București.
Barbosa	1976	Oc. Barbosa, <i>Dicționarul Artiștilor Români Contemporani</i> , București, 1976.
Barcan	2000	L. Barcan, <i>Poezia lemnului de la poezia populară la sculptura contemporană</i> , în Ianus, 1/2000, p. 80-109.
Caraman	2006	Petru Caraman, <i>Portile monumentale ale României. Considerații asupra genezei și semnificației lor</i> , în Anuarul Muzeului Etnografic al Moldovei, nr.VI, Iasi, 2006, p. 21-76.
Chevalier, Gheerbant	1995	Jean Chevalier, Alain Gheerbant, <i>Dictionar de simboluri</i> , Editura Artemis, Bucuresti, 1995.
Deac	2008	M. Deac, <i>Lexicon critic și documentar. Pictori, sculptori și desenatori din România secolele XV-XX</i> , București, 2008.
Duschka	2007	L. Duschka, <i>Un sculptor cu care s-ar mândri orice țară</i> , Ziua, nr. 30 aprilie 2007.
Malamen	2010	I. Malomen, <i>Ovidiu Maitec, artist universal</i> , în Luceafărul de dimineață, nr.1-2. <a href="http://www.revistaluceafarul.ro/index.html?id=1829&amp;editie=82">www.revistaluceafarul.ro/index.html?id=1829&amp;editie=82</a>
Mariș	2007	I. Mariș, <i>In Memoriam: Ovidiu Maitec</i> , Transilvania, nr 4-5/2007, p. 151.
Nancu	2000	Al. Nancu, <i>Lemnul, Calea Îndumnezeirii</i> , în Ianus, 1/2000, p. 120-135.
Pleșu	1984	A. Pleșu, <i>Maitec al tronurilor</i> , în Revista secolul XX, nr. 11-

<sup>19</sup>Malamen 2010.

<sup>20</sup>Șușară 2006.

Șușară 2006 P. Șușară, *Sculptori Români Contemporani*, în România Literară, 25, 23-30 iunie.  
[http://www.romlit.ro/sculptori\\_romni\\_contemporani](http://www.romlit.ro/sculptori_romni_contemporani)



Ovidiu Maitec-*Poarta*, în colecția Muzeului de Artă „Casa Simian”.